

a Rosja. Niemiec był i będzie wrogiem polskości. W roku 1925 ja, jako minister spraw wojskowych, dokonałem wyboru : przy opracowywaniu planu obrony przewidywałem odpreżenie na wschodzie, a skoncentrowanie całego ataku na Niemcy. Było to po wyborze Hindenburga, kiedy wiadomo już było, co nas ze strony Niemiec czeka. Załóżę, że późniejszy rząd odrzucił ten plan. Stwierdzam jednak, że odrzucił również plan wyprawy krzyżowej wspólnie z Niemcami przeciwko Rosji. Tego rodzaju pomysły Polska zawsze odrzucała. W tym położeniu, jakim się Polska znajduje, potrzebuje jednak porozumienia z jednym z sąsiadów, by się utrzymać. Armia niem. ~~zawdzięcza~~ zawdzięcza swe poprzednie powodzenia błyskawicznej akcji z poparciem wielkich sił lotnictwa i broni pancernej. Piechota linjowa niem. jest jednak słaba. Niemiec jest dopóty pewny siebie, dopóki wie, że po jego stronie jest cała przewaaga techniczna i materialna.- Po polskiej kampanii Niemcy potrzebowali 8 miesięcy czasu, by zebrać siły. Dotychczasowe rezultaty walk na wschodzie są połowiczne. Straty Niemiec wynoszą dotąd 1.000.000 zabitych i rannych, cztery piąte ich sił jest skoncentrowanych na wschodzie. Sprzęt niemiecki jest zbyt nowoczesny, jak na warunki walki na wschodzie.- Gdy dziś Rosja wkroczyła na drogę pojednania z nami przystępujemy do porozumienia. Przyszłość naszych stosunków zależy w równej mierze dobrej woli drugiej strony. Rosja przedstawia świat zupełnie odrębny. My łączymy się ściśle z Anglią i Ameryką w obronie sprawiedliwości, demokracji i wolności. Dóg patrzy w nasze serca.- Każda setka Polaków, wyratowanych z ciężkich warunków życia w Rosji przedstawia dla nas olbrzymie znaczenie.- Gdy odbudujemy Polskę, wykonamy to zadanie na zasadach chrześcijańskich, w duchu sprawiedliwości społecznej i wolności. Polska do żadnej krucjaty nigdy nie przystąpi. Najwyższym naszym celem jest zachowanie tego, co stanowi duchowe oblicze Polski.-